

## ปัญหาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงตามพระราชบัญญัติ

ข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562<sup>1</sup>

อภิสิทธิ์ เอื้อไพโรจน์ถาวร<sup>2</sup>

จากการศึกษาเกี่ยวกับหลักกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิด และหลักการเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล หลักความพอสมควรแก่เหตุ หลักการถ่วงดุลและค้ำอำนาจ และหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ และความเข้าใจว่าในเรื่องของการถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพในลักษณะตัวบุคคล หรือการละเมิดสิทธิเสรีภาพโดยหน่วยงานรัฐ เนื่องด้วยการปกครองในรูปแบบของประชาธิปไตยนั้นได้ให้ความสำคัญในเรื่องของสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ ตามหลักสิทธิส่วนบุคคลนั้นบุคคลใด ๆ ต้องเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ไปก้าวก้าวหรือล่วงละเมิดสิทธิดังกล่าว อาทิ การสืบค้นข้อมูลของผู้อื่น หรือการกระทำใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยมิได้รับอนุญาต หรือเป็นการกระทำที่ไม่มีกฎหมายให้อำนาจ และการกระทำความผิดดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยหลักทั่วไป ในเรื่องของหลักธรรมาภิบาลมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางสำคัญในการบริหารบ้านเมืองและสังคม รวมทั้งจัดระเบียบสังคม เพื่อให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความสามัคคี และร่วมกันพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน<sup>3</sup> การตรากฎหมายต่าง ๆ จึงต้องคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประเทศ โดยตระหนักถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสในการปกครอง และความมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคม อันเป็นลักษณะที่สำคัญของความมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เช่นเดียวกันการตรากฎหมายจะต้องไม่เป็นการให้อำนาจบุคคลใด หรือองค์กรใดที่จะกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่นอันขัดหลักความพอสมควรแก่เหตุในการพิจารณาวงรอบนโยบาย และกฎ ระเบียบโดยรัฐ

<sup>1</sup> บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาณู ศิริยุทธ์วัฒนา และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกลี สิริพิฑูร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรม อินทรีย์พรชัย

<sup>2</sup> นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

<sup>3</sup> บรรเจิด สิงคนดี, *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์* (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558), หน้า 77-78.

เมื่อพิจารณาถึงความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ที่รัฐบาลกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงและปลอดภัยจากภัยอันตรายหลายรูปแบบ ซึ่งแต่เดิมได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2528 มาเป็นเวลานานโดยมิได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด ทำให้เนื้อหาและหลักเกณฑ์บางส่วน อาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปนอกจากนี้ อีกทั้งยังมีแนวโน้มของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้วยวิธีการที่หลากหลายซับซ้อนขยายตัวมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างสถานะแวดล้อมให้เอื้อต่อการปฏิบัติการข่าวกรองของชาติ เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และทำให้ภารกิจของรัฐด้านกิจการการข่าวกรองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยข่าวกรองแห่งชาติบางประการ ทั้งนี้ จึงเป็นเหตุผลและความจำเป็นที่สำคัญในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติในการได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ<sup>4</sup> อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาหลักกฎหมายดังกล่าว เห็นว่าการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นฉบับล่าสุดนั้น ได้มีการกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่การข่าวกรองจากสำนักข่าวกรองแห่งชาติ โดยสามารถดึงข้อมูลหรือเอกสารลับจากทั้งองค์กรภายในและต่างประเทศ ซึ่งหมายความว่า การกระทำของสำนักข่าวกรองไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตาม หากเป็นการกระทำเพื่อวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคง หรือเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยสาธารณะแล้วย่อมทำได้ ซึ่งเดิมที่ไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้

จากการศึกษาหลักเกณฑ์ และข้อกำหนดในบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 การให้อำนาจหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติในการหาข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาตินั้น พบว่ายังมีบางกรณีที่เป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย และการใช้บังคับซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

สำหรับประเด็นแรกจากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับความเป็นธรรมของการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ หากพิจารณาพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หากพิจารณาในพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ที่อาจเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ทำให้ไม่สอดคล้องกับหลักการ อาทิ หลักธรรมาภิบาล หลักพอสมควรแก่เหตุ เป็นต้น เนื่องจากกระบวนการที่ให้อำนาจหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่การข่าวกรองจากสำนักข่าวกรองแห่งชาติมีสิทธิดึงข้อมูลหรือเอกสารลับใด ๆ จากประชาชน หรือองค์กรทั้งภายในและต่างประเทศตามที่เห็นว่าสมควรนั้น โดยพิจารณาในมาตรา 6 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข่าวกรอง

<sup>4</sup> เกรียงไกร เจริญวงศ์ศักดิ์, หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐ รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2561), หน้า 44.

แห่งชาติ พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดไว้ว่า “...เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารดังกล่าวได้ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยความเห็นชอบของ นายกรัฐมนตรี...” เมื่อพิจารณาข้อความในบทบัญญัติตามมาตรา 6 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติข่าวกรอง แห่งชาติ พ.ศ. 2562 จะเห็นได้ว่า มาตราดังกล่าวให้อำนาจแก่ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติในการ ออกระเบียบจากความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี ซึ่งอาจกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของประชาชน ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าการออกกฎหมายให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่บทบัญญัติดังกล่าว เป็นการกระทบต่อบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ขัดต่อ หลักนิติธรรม หลักถ่วงดุลและคานอำนาจ รวมไปถึงหลักหลักความโปร่งใส

ประเด็นปัญหาที่สองเป็นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงตามระเบียบที่ให้อำนาจ ผู้อำนวยการกำหนดโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี เมื่อพิจารณาถึงอำนาจในการวางหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ หรือข้อบังคับใดๆ ให้เจ้าหน้าที่การข่าวกรอง หรือผู้ใดก็ตามที่ได้รับอำนาจจากกฎหมายดังกล่าว ในการดำเนินการล่วงข้อมูลหรือเอกสารลับจะมีวิธีการอย่างใดนั้นจะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่ออกโดย ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ จึงเป็นกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งให้อำนาจแก่สำนักข่าวกรอง แห่งชาติในการใช้วิธีการใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เครื่อง โทรคมนาคม หรือเทคโนโลยีอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสาร โดยเป็นไปตามระเบียบที่ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติดำหนดโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี ซึ่งไม่ได้ผ่าน กระบวนการขั้นตอนในการกลั่นกรอง และตรวจสอบการใช้อำนาจจากองค์กรอื่น อาทิ จากองค์กรศาล หรือ องค์กรอิสระที่ตั้งขึ้นมาตรวจสอบโดยเฉพาะภายใต้อำนาจของกฎหมายที่กำหนดให้อำนาจไว้ เป็นต้น แต่เป็นการใช้อำนาจในลักษณะที่เป็นการเสนอ และตรวจสอบควบคุมภายในหน่วยงานเดียวกันเอง ทั้งที่ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยตรง ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าส่งผล กระทบอย่างมากต่อทุกภาคส่วน ทั้งประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเกิด ความสับสนเสี่ยงต่อการใช้อำนาจที่ไม่สุจริตของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เกิดความไม่ชอบธรรม และการใช้อำนาจ เกินสมควรแก่เหตุ อันเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครอง

สำหรับประเด็นปัญหาสุดท้าย เป็นกรณีพิจารณาถึงขอบเขตในการบังคับใช้ของกฎหมายการข่าว กรองด้านความมั่นคงในส่วนนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญในการศึกษาและวิเคราะห์ สำหรับบทความนี้ เนื่องจากการ พิจารณาถึงปัญหาของขอบเขตในการบังคับใช้ของกฎหมายการข่าวกรองด้านความมั่นคง มีกรณีปัญหา การกำหนดนิยามและขอบเขตของพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ตามมาตรา 4 และมาตรา 6 ได้มีการกำหนดบทบัญญัติของถ้อยคำที่ไม่ชัดเจน และเกิดปัญหาในการบังคับใช้ อาจเป็นการกระทำที่ให้อำนาจเกินส่วน เนื่องจากการเปิดกว้าง และขยายอำนาจหน้าที่ให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะล่วงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ ด้วยวิธีการใด ๆ ตามที่กฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจไว้ไม่เพียงแต่

องค์กรหรือหน่วยงานจากต่างประเทศเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึง บุคคล หน่วยงานรัฐ หรือองค์กรใด ๆ ซึ่งเป็นบุคคลหรือองค์กรภายในประเทศ สามารถถูกบังคับให้ส่งมอบข้อมูลหรือเอกสารได้ทั้งสิ้น จึงมีความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน และอาจถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบฝ่ายตรงข้าม โดยใช้ข้ออ้างในด้านความมั่นคง เนื่องจากกระบวนการของการกล่าวหา ตรวจสอบ และพิสูจน์ความบริสุทธิ์นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ดังนั้นการตีความในคำว่า “เพื่อความมั่นคง” นั้น หากไม่มีกรอบที่ชัดเจน ย่อมส่งผลกระทบอย่างมากในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ให้มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ยังมีกรณีปัญหาการตีความเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และวิธีการของสำนักข่าวกรอง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือข่าวสารตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 เมื่อพิจารณาถึงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับพระราชบัญญัติดังกล่าว สารสำคัญของกฎหมายนั้นอยู่ในมาตรา 6 ซึ่งในกรณีที่มีความจำเป็นต้องได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารอันเกี่ยวกับข่าวกรอง สำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจสามารถดำเนินการ “ด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสาร” โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น ผลกระทบต่อบุคคล รวมถึงวิธีการป้องกัน แก้ไข และเยียวยาผลกระทบต่อบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้อง หากเจ้าหน้าที่กระทำการหน้าที่และอำนาจโดยสุจริตแล้ว และเป็นไปเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงหรือการป้องกันภัยสาธารณะ ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งสามารถอธิบายให้เข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าหากเจ้าหน้าที่เห็นว่าเกิดกรณี “ที่มีความจำเป็น” ต้องลี้ลับข้อมูลด้านข่าวกรองจากบุคคลใด ๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นวิธีการ อันได้แก่การตรวจค้น การเฝ้าข้อมูล การดักฟัง โทรศัพท์ หรือแม้แต่การเข้าถึงข้อความ ภาพ เสียง คลิปวิดีโอของบุคคลในโลกออนไลน์ ถ้าเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต ไม่ถือว่าเป็นความผิดแต่อย่างใด และในส่วนนี้ยังมีกรณีปัญหาสภาพบังคับของเจ้าหน้าที่รัฐหากกระทำความผิดตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มาตรา 8 ได้กำหนดว่า “บรรดาข้อมูลข่าวสารที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อหน่วยข่าวกรอง หน่วยงานความมั่นคง นายกรัฐมนตรี หรือตามคำสั่งศาล” อย่างไรก็ตาม หากเจ้าหน้าที่ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ หรือผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติฝ่าฝืนตามมาตรา 8 นี้ก็มีสภาพบังคับกำหนดโทษ คือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามบทกำหนดโทษในพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มาตรา 16 จะเห็นได้ว่า มีบทบัญญัติกำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่รัฐเพื่อเป็นการคุ้มครองประชาชนเพียงแค่มาตราเดียว

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงตั้งข้อสังเกตว่า หากเจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติในมาตรา 6 ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้อำนาจหน้าที่แก่สำนักข่าวกรองตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ จึงอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ นอกจาก

ประชาชนจะไม่มีอำนาจในการตรวจสอบการดำเนินงานของสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติแล้ว ยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดโทษเพื่อตรวจสอบ และจำกัดอำนาจของเจ้าหน้าที่ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติอีกด้วย

จากการศึกษาพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ผู้ศึกษาขอเสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหา ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับความเป็นธรรมของการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

แนวทางการปรับปรุงแก้ไข เห็นควรการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เป็นข้อบังคับ ให้เจ้าหน้าที่รัฐจากสำนักข่าวกรอง ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารตามมาตรา 6 เนื่องจากเป็นวิธีการใด ๆ ที่อาจนำไปสู่การกระทบสิทธิ และเสรีภาพของประชาชนโดยตรง จึงไม่ควรกำหนดไว้ในระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยความเห็นชอบจากนายกรัฐมนตรี อาจกำหนดรายละเอียดในการพิจารณาไว้ในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวโดยชัดแจ้ง ว่ามีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการดำเนินการอย่างไร

2. ปัญหาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงตามระเบียบที่ให้อำนาจผู้อำนวยการกำหนดโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี

แนวทางในการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ผู้ศึกษาขอเสนอในส่วนที่ระบุไว้ตามพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มาตรา 6 วรรคสอง ที่ว่า “ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารอันเกี่ยวกับการข่าวกรอง การต่อต้าน ข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร หรือการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน สำนักข่าวกรองแห่งชาติ อาจดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งอาจใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เครื่องโทรคมนาคม หรือเทคโนโลยีอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารดังกล่าวได้...” ควรปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เขียนขอเสนอให้ระบุเพิ่มเติม ว่าต้องขอให้มีความหมายศาล หากจะเข้ากระทำการตรวจค้น หรือเข้าไปสถานที่ของบุคคลใด หรือองค์กรใดก็ตาม หรืออาจจะขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง มีอำนาจหน้าที่ควบคู่กับเจ้าหน้าที่จากสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ในการล้วงข้อมูลของประชาชน จะทำให้เกิดความโปร่งใส ชัดเจน และเป็นไปตามหลักการของการถ่วงดุลและคานอำนาจ

บทบัญญัติในมาตรา 6 วรรคสองนี้ ยังมีส่วนที่ผู้เขียนเห็นว่า ควรปรับปรุงให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยกำหนดในส่วนของคำว่า “ความจำเป็นให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารไม่ว่าด้วยวิธีการใด...” โดยขอเสนอแนวทางการแก้ไขว่า การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารควรระบุเหตุอันให้อำนาจกระทำได้ โดยการเพิ่มเติมถ้อยคำว่า “ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการกระทำอันใดที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ” จะทำให้เจ้าหน้าที่รัฐมิชอบเขตในการพิจารณา หรือมีเหตุผลในการได้มาซึ่งข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของรัฐ หากเพียงให้อำนาจเจ้าหน้าที่จากสำนักข่าวกรองแห่งชาติในการใช้ดุลพินิจพิจารณาว่ากรณีใดที่จะถือว่ามีความจำเป็น อาจเกิดความไม่ธรรม และเป็นการยากว่ากรณีใดจึงจะถือว่าเข้าข่ายว่ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคง และเพื่อเป็นการป้องกันภัยสาธารณะ

### 3. ปัญหาขอบเขตในการบังคับใช้ของกฎหมายการข่าวกรองด้านความมั่นคง

แนวทางในการแก้ไขปัญหาลูกศรศึกษาขอเสนอว่า ควรกำหนดนิยาม และขอบเขตบังคับใช้ให้เกิดความชัดเจน และครอบคลุม จะนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากจะพิจารณาถึงถ้อยคำที่เกี่ยวกับการตีความของเจ้าหน้าที่ของสำนักข่าวกรอง เกี่ยวกับความมั่นคงแล้ว ยังมีกรณีอื่นๆ อันได้แก่ บทนิยามตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และการตีความบทบัญญัติตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 รวมไปถึงการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาคำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และวิธีการของสำนักข่าวกรองเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือข่าวสาร

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาลูกศรศึกษาขอเสนอให้รัฐหากกระทำความผิดตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ในประเด็นนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีสภาพบังคับกับเจ้าหน้าที่การข่าวกรอง สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 โดยเสนอให้มีบทกำหนดโทษ หากเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจกระทำการฝ่าฝืน โดยกำหนดไว้ในมาตรา 16 วรรคหนึ่ง จากเดิมที่ระบุเพียงคำว่า “เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 8 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” โดยแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 6 หรือมาตรา 8 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ...” จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนเสนอให้มีการกำหนดโทษเพื่อคุ้มครองบุคคลอื่นใด ที่อาจได้รับการกระทำละเมิดจากเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นการคุ้มครองประชาชนที่ได้รับความไม่ธรรม และถูกละเมิดสิทธิ เสรีภาพให้ได้รับความยุติธรรม และเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จะได้ระมัดระวังและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบครอบ สุจริต และเที่ยงธรรม

### เอกสารอ้างอิง

เกรียงไกร เจริญวงศ์ศักดิ์. **หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐ รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 9.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2561.

บรรเจิด สิงคนดี. **หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558.